

REVISIONSKONTORET

Valnämnden

Grundläggande granskning 2023

Grundläggande granskning 2023

Valnämnden

Andreas Halvarsson, revisionschef

Gävle kommun 2024-04-25

Dnr.23REK14

www.gavle.se

Innehållsförteckning

Yrkesrevisorernas sammanfattande ställningstagande	3
Grundläggande granskning av valnämnden	4
Bakgrund	4
Avgränsning	4
Metod	4
Revisionskriterier	4
Bedömningsskala	4
Allmänt om nämnden	5
Målstyrning och måluppfyllelse	6
Nämndens planering	6
Nämndens uppföljning av målstyrning och måluppfyllelse delår 2 Fel! Bokmärket är inte definierat.	
Nämndens uppföljning av målstyrning och måluppfyllelse per helår	6
Ekonomistyrning	7
Nämndens budget och resultat	7
Intern kontroll och riskanalys	8
Nämndens riskhantering och riskanalys	8
Nämndens internkontrollplan	9

Yrkesrevisorernas sammanfattande ställningstagande

Utifrån den grundläggande granskning som utförts gör yrkesrevisorerna nedanstående bedömningar och rekommendationer. Yrkesrevisorerna tar nedan ställning till om verksamheten bedrivits på ett ändamålsenligt sätt, om ekonomistyrningen är tillfredsställande samt om den interna kontrollen är tillräcklig. Bedömningarna baseras på resultatet av revisionen inom de områden vi granskat.

Verksamhetens målstyrning

Yrkesrevisorerna bedömer nämndens målstyrning som ändamålsenlig. Bedömningen baseras på att verksamhetsplan och verksamhetsrapporter godkänts av nämnden. Dessa dokument har också godkänts i enlighet med kommunstyrelsens tidplan och anvisningar vilket är i linje med yrkesrevisorernas kommentar. Vi ser positivt på att nämnden hörsammat kommentaren. Vi konstaterar att nämndens båda mål uppnås och måluppfyllelsen baseras på genomförda aktiviteter. I verksamhetsrapport per helår ges en beskrivning av årets arbete. Jämfört med föregående år är årets verksamhetsrapport genomarbetad i berörda delar (avsnitt om målstyrning & måluppfyllelse och ekonomistyrning). Det innebär att nämnden hörsammat yrkesrevisorernas kommentar vilket vi ser positivt på.

Ekonomistyrning

Yrkesrevisorerna bedömer nämndens ekonomistyrning som tillfredsställande. Bedömningen baseras på att nämndens resultat håller sig inom den ekonomiska ramen från kommunfullmäktige. Nämnden gör ett överskott på 9 tkr och förklaringen till den positiva avvikelser mot budget är rimlig. Överskottet beror lägre kostnader för konsulter. Det finns en återkommande rapportering av det ekonomiska utfallet och nämnden får även uppdaterade prognoser i samband med nämndsammanträden.

Intern kontroll

Yrkesrevisorerna bedömer nämndens interna kontroll som inte helt tillräcklig. Bedömningen är att i jämförelse med föregående år har vissa delar av arbetet med intern kontroll förbättrats med andra delar försämrats. Delar som förbättrats är att intern kontrollrapport har godkänts i enlighet med kommunstyrelsens tidplan och anvisningar. Likaså i högre grad en summering av årets uppföljning tillika kontroll. Delar som försämrats är att det inte anges en kontrollmomentansvarig i intern kontrollplanen. Därtill görs ingen bedömning av uppföljning tillika kontrollen och en gradering av resultatet (ingen avvikelse, mindre avvikelse eller större avvikelse). Vi bedömer att dessa delar behöver utvecklas till det kommande arbetet med intern kontroll.

I övrigt är riskanalys integrerad i intern kontrollplan och planen är godkänd av nämnden. Likaså är intern kontrollrapport godkänd av nämnden.

Grundläggande granskning av valnämnden

Bakgrund

Den grundläggande granskningen är en del av den granskning som genomförs och syftar till att ge de förtroendevalda revisorerna en grund för beslutet att till- eller avstyrka ansvarsfrihet för nämnden i rapporteringen till kommunfullmäktige. Den ska också ge ett underlag till om kritik eller anmärkning ska framföras till nämnden.

I denna rapport tar den yrkesrevisor som är sakkunnigt biträde ställning till de grundläggande frågorna om

- verksamheten sköts på ett ändamålsenligt och från ekonomisk synpunkt tillfredsställande sätt,
- om den interna kontrollen som görs inom nämnderna är tillräcklig.

Avgränsning

Granskning av om räkenskaperna är rättvisande beskrivs i granskningsrapporterna för Gävle kommuns delårsrapport och årsredovisning. Eventuella fördjupade granskningar rapporteras i separata revisionsrapporter.

Metod

Metoder som använts i granskningsarbetet har varit följande:

- Dokumentanalys (till exempel sammanträdeshandlingar, verksamhetsplan, verksamhetsrapporter)
- Intervjuer/mailkontakter
- Dialogmöte där de förtroendevalda revisorerna samt sakkunniga biträden deltar

Kommunrevisionen planerar årligen in ett dialogmöte med nämnden som ett led i den grundläggande granskningen. Inför dialogmötet ombeds nämnden att inkomma med skriftliga svar på frågor från kommunrevisionen som behövs för den grundläggande granskningen. Frågorna diskuteras sedan med nämnden under dialogmötet.

Revisionskriterier

Med revisionskriterier avses de bedömningsgrunder som utgör underlag för de analyser, slutsatser och bedömningar som görs av yrkesrevisorn. I denna granskning utgörs revisionskriterierna av:

- Kommunallagen 6 kap. 6 §
- Gemensamt reglemente för kommunstyrelse och nämnder i Gävle kommun 3 § p.1,2,4,5 och 6
- Nämndens reglemente
- Reglemente för intern kontroll 2 §, 5 § och 6–8 §§
- Kommunplan med årsbudget 2023
- Kommunstyrelsens anvisningar

Bedömningsskala

Nedan anges den bedömningsskala som används för att tydliggöra granskningsresultatet i förhållande till angivna revisionskriterier. Begreppen (ändamålsenlig, tillfredsställande och tillräcklig) är hämtade ur kommunallagens 12:e kapitel där det anges vad revisorerna ska ta ställning till.

Bedömningsbegrepp	Förklaring
Ändamålsenlig målstyrning Tillfredsställande ekonomistyrning Tillräcklig intern kontroll	Revisionskriterierna är i allt väsentligt uppfyllda. Det kan förekomma mindre avvikelser som behöver åtgärdas.
Inte helt ändamålsenlig målstyrning Inte helt tillfredsställande ekonomistyrning Inte helt tillräcklig intern kontroll	Revisionskriterierna är inte helt uppfyllda. Det finns brister som behöver åtgärdas.
Inte ändamålsenlig målstyrning Inte tillfredsställande ekonomistyrning Inte tillräcklig intern kontroll	Revisionskriterierna är inte uppfyllda. Det finns väsentliga brister som behöver åtgärdas. <i>Bristerna kan aktualisera frågan om anmärkning eller avstyrkt ansvarsfrihet</i>

Allmänt om nämnden

Kort om nämndens ansvar

Utöver det som föreskrivs i "Huvudreglemente för kommunstyrelse och nämnder i Gävle kommun", kommunallagen och annan författning gäller bestämmelserna i nämndens reglemente. Nämndens ansvar och uppgifter är enligt reglementet (senast reviderat 2020-12-14) att svara för de frågor som enligt lag eller annan författning ankommer på en kommunal valnämnd. Det åligger särskilt nämnden att:

- följa valdistriktsindelningen och initiera de ändringar som kan föranledas av förändrade befolkningstal eller andra omständigheter.
- vid genomförande av allmänna val, folkomröstningar o. dyl. verka för att upprätthålla ett högt valdeltagande under goda demokratiska former.

Lagstiftning

Kommunallag (2017:725)

Offentlighets- och sekretesslag (2009:400)

Lag (2016:1145) om offentlig upphandling

Lag (2018:218) med kompletterande bestämmelser till EU:s dataskyddsförordning

Målstyrning och måluppfyllelse

Nämndens planering

Nämndens verksamhetsplan antogs i nämnden 2023-03-17. I verksamhetsplanen beskrivs budget, mål och de aktiviteter som ska genomföras under verksamhetsåret.

Yrkesrevisorernas iakttagelser

Nämnden förhåller sig till ett av kommunfullmäktiges fem övergripande mål och bryter ner det till egna nämndmål. I verksamhetsplanen beskrivs för varje mål vilka aktiviteter som verksamheten ska genomföra under året.

Nämnden har andra mål jämfört med föregående år. Förra årets mål hade bäring på dels valet till riksdag, kommun och regionfullmäktige, dels verka för ett ökat valdeltagande.

Nämndens uppföljning av målstyrning och måluppfyllelse per helår

Nämndens verksamhetsrapport antogs i nämnden 2024-02-16. I rapporten beskrivs måluppfyllelse, genomförda aktiviteter och ekonomiskt resultat.

Nämndens bedömning av måluppfyllelse

Kommunfullmäktiges mål (de nämnden använder)	Nämndspecifikt mål	Måluppfyllelse 2022	Måluppfyllelse 2023
Trygghet, sammanhållning och en välfärd att lita på i hela kommunen	Att valnämnden har sådan beredskap att den kan genomföra ett rättssäkert val, om en sådan situation uppstår under året		
	Förberedande arbete inför parlamentsvalet 2024		

Måluppfyllelse helår - Att valnämnden har sådan beredskap att den kan genomföra ett rättssäkert val, om en sådan situation uppstår under året

Nämnden bedömer att målet uppnås. För detta mål finns ingen indikator.

Indikator	Målvärde 2022	Utfall 2022	Status 2022	Målvärde 2023	Utfall 2023	Status 2023
Målet följs inte upp utifrån någon indikator			—			—

Måluppfyllelse helår - Förberedande arbete inför parlamentsvalet 2024

Nämnden bedömer att målet är nära att uppnås men uppfylls inte helt. För detta mål finns ingen indikator.

Indikator	Målvärde 2022	Utfall 2022	Status 2022	Målvärde 2023	Utfall 2023	Status 2023
Målet följs inte upp utifrån någon indikator			—			—

I verksamhetsrapporten redovisas aktiviteter som genomförts under året. Redovisningen är mera utförlig för det andra målet, det anges att nämnden arbetat med förberedelser inför parlamentsvalet.

Yrkesrevisorernas iakttagelser

”Enligt 6 kap 6 § kommunallagen ska nämnderna var och en inom sitt område se till att verksamheten bedrivs i enlighet med de mål och riktlinjer som kommunfullmäktige har bestämt samt de bestämmelser i lag eller annan författning som gäller för verksamheten”. Detta framgår även i reglementet för Gävle kommuns styrelse och nämnder (Dnr.19KS455). I reglementet framgår vidare att nämnden har ansvar för att dess uppdrag och verksamhet är tydligt och genomförs på ett ändamålsenligt sätt. Detta med hänsyn till fullmäktiges mål och styrning, samt lagar och andra författningar för verksamheten.

Vi noterar att nämndens bedömning av måluppfyllelse baseras på det arbete som genomförts under året. Verksamhetsrapporten innehåller en beskrivning av det arbete som genomförts under året.

Föregående års granskning kommenterade vi att verksamhetsrapporten per helår (målstyrning & måluppfyllelse och ekonomistyrning) inte var genomarbetad. Årets granskning visar att verksamhetsrapporten är genomarbetad; vi ser positivt på att nämnden hörsammat vår kommentar.

Ekonomistyrning

Nämndens budget och resultat

Resultaträkningen nedan visar nämndens budget och utfall. Budgeterade intäkter beräknades till 0,0 tkr och 393 tkr i kommunbidrag. Nämnden har i sin verksamhetsplan beslutat om en budget i balans. Till skillnad mot övriga nämnder anger valnämnden sin resultaträkning i tkr i stället för mnkr.

(Tkr)	Utfall 2023	Utfall 2022	Ursprunglig budget 2023	Reviderad budget 2023
Verksamhetens intäkter	0,0	2 874,1	0,0	0,0
Personalkostnader	-100,2	-3 468,0	-102,0	-102,0
Övriga kostnader	-283,8	-2 027,4	-291,0	-291,0

Avskrivningar/nedskrivningar	0,0	-7,9	0,0	0,0
Internränta	0,0	-0,2	0,0	0,0
Resultat före kommunbidrag	-384,0	-2 629,4	-393,0	-393,0
Kommunbidrag	393,0	3 013,0	393,0	393,0
Resultat efter kommunbidrag	9,0	383,6	0,0	0,0
Extraordinära kostnader	0,0	0,0	0,0	0,0
Årets resultat	9,0	383,6	0,0	0,0
Investeringar	0,0	0,0	0,0	0,0
Erhållet investeringsbidrag	0,0	0,0	0,0	0,0

Årets resultat uppgår till 9,0 tkr, vilket motsvarar ett överskott på 9 tkr. Överskottet beror enbart på lägre kostnader för konsulter.

Yrkesrevisorernas iakttagelser

Vi noterar att nämndens resultat håller sig inom den ekonomiska ramen från kommunfullmäktige. Utifrån en analytisk granskning av nämndens resultaträkning, anses förklaringen till avvikelse mot budget vara rimlig.

Detaljgranskning sker i samband med granskningen av Gävle kommuns finansiella rapporter. Eventuella iakttagelser från detaljgranskningen kommer att redovisas i granskningsrapporten för Gävle kommuns årsredovisning.

Nämnden tar upp ekonomiska månadsrapporter för beslut på sammanträdena och uppdaterar prognoserna i samband med detta.

Intern kontroll och riskanalys

Nämndens riskhantering och riskanalys

Gävle kommuns reglemente för intern kontroll (antaget av kommunfullmäktige 1999-05-31) anger att en riskanalys ska ligga till grund för internkontrollplanen. Enligt reglementet och dess tillämpningsanvisningar 5–7 §§ bör olika granskningsområden väljas ut med utgångspunkt från en väsentlighets- och riskbedömning. Internkontrollplanen styrs av den omfattning och volym som nämndens verksamhet har, och de väsentlighets- och riskbedömningar som gjorts.

Riskanalys är integrerad i intern kontrollplanen som är antagen av nämnden.

Kommunfullmäktiges program för mål och riktlinjer för privata utförare fastställdes i maj 2018. Programmet anger att det i nämndernas riskanalys ska framgå hur verksamheten säkerställer tillräcklig insyn, uppföljning och kontroll av privata utförare. Nämnden har i sin riskanalys ingen risk med koppling till privata utförare, vilket beror på att nämnden inte har privata utförare.

Nämndens internkontrollplan

Internkontrollplanen har antagits i nämnden i enlighet med internkontrollreglementet. Internkontrollplanen baseras på riskanalysen och innehåller en risk. Risken är kopplat till nämndens mål om att ha en beredskap att den kan genomföra ett rättssäkert val, om en sådan situation uppstår under året. Risken är ej kritisk (grön).

Uppföljning av internkontrollplan

Enligt reglementet och dess tillämpningsanvisningar 5–7 §§ har varje nämnd en skyldighet att, med utgångspunkt från antagen plan, löpande följa upp det interna kontrollsystemet inom nämndens verksamhetsområde.

Nämnden har under året följt upp internkontrollplanen per delår 2 samt helår. Av internkontrollrapporten per helår framgår att risken följts upp. Det ges en kortfattad beskrivning hur risken följts upp. Däremot anges ingen bedömning av resultatet av uppföljningen tillika kontrollen.¹ Detta skiljer sig från föregående års intern kontrollrapport där resultatet av uppföljningen tillika kontrollen bedömdes. Även beskrevs aktuell gradering för varje kontrollmoment.

Yrkesrevisorernas iakttagelser

Ansvar för att den interna kontrollen är tillräcklig ligger enligt 6 kap 6 § kommunallagen på nämnden. Vi noterar att riskanalysen är beslutad av nämnden. Det innebär att nämnden varit involverad i arbetet med riskanalysen. Internkontrollplanen innehåller fullständiga beskrivningar av: risker, risknivåer, kontrollmoment och periodicitet. Däremot anges inte kontrollmomentsansvarig(a). I föregående års intern kontrollplan anges kontrollmomentsansvarig(a).

Nämnden behöver bedöma resultatet av uppföljningen tillika kontrollen och beskriva det med aktuell gradering (ingen avvikelse, mindre avvikelse eller större avvikelse).

Uppföljning av tidigare granskningar

I föregående års grundläggande granskning har rekommendationer framförts till nämnden. I årets grundläggande granskning har vi gjort en uppföljning av vidtagna åtgärder. Nedan följer en sammanställning av rekommendationer och resultat av uppföljningen

- *Se till att rätt status anges för indikatorer/indikatorers utfall.*
Nämnden har under året inte haft indikatorer. Däremot anges för varje indikator en status. Vi bedömer att rekommendationen är åtgärdad.
- *Se till att analysera indikatorer/indikatorers utfall.*
Nämnden har under året inte haft indikatorer. Det medför att rekommendationen följs upp på nytt när nämnden har indikatorer.

¹ I verksamhetsrapporten ska resultatet anges med aktuell gradering: ingen avvikelse (grön), mindre avvikelse (gul) och röd (större avvikelse).

- *Anpassa nämndens sammanträdesplanering till kommunstyrelsens tidplan och anvisningar avseende målstyrning och intern kontroll.*
Granskning visar nämnden antagit verksamhetsplan, verksamhetsrapporter, intern kontrollplan samt intern kontrollrapport i enlighet med kommunstyrelsens tidsplan. Vi bedömer att rekommendationen är åtgärdad.
- *Säkerställ att internkontrollrapport per helår ger en slutlig redovisning av uppföljning av internkontrollplanen.*
Intern kontrollrapporten beskriver kortfattat hur risken följts upp. Däremot innehåller intern kontrollrapporten ingen bedömning av resultatet av uppföljningen tillika kontrollen. Resultatet beskrivs inte med en gradering. Vi bedömer att rekommendationen är delvis åtgärdad.